

שם מה, בכלל, קיימת המישטרה? שאלה זו שאל את עצמו בנימין שני, סגן המנהל הכללי של תנובה, כאשר שמע כי מישטרת ישראל אינה מוכנה לספל בתלונה שהגיש. מחוסר כוח-אדם, ולא שהתלונה אינה חשובה. היא נוגעת לעבירה העושה עשרות קיבוצים ומושבים, מעשירה שישה אנשים העובדים במחסן-הירקות של תנובה בירושלים, ומייקרת את מחירי הירקות והפירות באזור ירושלים כולו. אבל, אמרו השוטרים לשני, זו עבירה שקשה לחקור אותה. אין זו גניבת, או פריצה, או נזק חדפעמי לרכוש או לחיי-אדם, עבירות אשר כל שוטר הגון לומד כיצד לטפל בהן. התלונה של תנובה נוגעת למשהו מתחכם, צווארון-לבן, ואין המישטרה בנוייה לטפל בדברים כאלה.

שני לא נואש, והחליט ללכת בדרך אחרת, שכן ידע היטב כי אם לא ישים קץ לפרשה, תיפגע תנובה בגיעה חמורה ביותר.

תחילת סיפור המעשה לפני כשנה, כאשר

גניבת העגבניות הגדולה

הפחיתו כמה קילוגרמים מכל ארגו, וכך יכלו לקחת לעצמם וכן למכור לסוחרים תוצרת חקלאית, ולגבות את מלוא התמורה לעצמם. בעיסוק זה עסקו עובדי משמרת הלילה, כפי שהוכיחו התצלומים הרבים, נוסף לגניבת הגדולה של הירקות והפירות, לא נמנעו העובדים גם מזיוף פשוט של כרטיסי-עבודה.

לאחר שהיו בידי הנהלת תנובה די הוכחות לגניבת הגדולה, הוקמה ועדה פרי-טטית, בה ישבו שלושה נציגי הנהלת תנובה ושלושה נציגי ועדה-עובדים הי-ארצי, כאשר כמשקפים ישבו נציגי ועד המחסנאים. לוועדה זו הגיש יוהן את הוכחותיו, שהאשימו שישה עובדים, כולל המנהל, בפרשיות הגניבות וההונאות.

החומר היה משכנע, והוועדה החליטה פה-אחד כי על כל השישה להתפטר תוך שלושה ימים, ולא — תפטרם הנהלה.

יותר. המגדל שהביא את הסחורה קיבל רק קבלה, ללא סימון סיווג הסחורה, וכך לא ניתן היה לעקוב ולהשוות — האם התמורה שקיבל הולמת את הסוג ששלה.

אחרי שעובדי המחסן סימנו את הסחורה בסוג נמוך יותר, היו צריכים להכניס לקופסה את התמורה לסוג הנמוך, בעוד שמכרו אותה במחיר גבוה יותר, בהתאם לסוג האמיתי. ההפרש זרם לכיסיהם.

כמה זמן עשו זאת, סירבו לומר. כמה מאות אלפי לירות או מיליונים גזלו כך מן המגדלים ולקחו לכיסיהם — זאת לא יכלו החוקרים לגלות.

אולם החוקרים גילו הונאות נוספות. הי-ארגונים הראו בכיור כי עובדי-המחסן, כולל מנהל מחסן-הירקות, לקחו לעצמם באופן קבוע, מדי-ערב, ארגו פירות או ירקות. אם השתמשו בהם לכלכלת מיש-פחם או מכרו — לא ידוע.

לקיחה זו התאפשרה, כיוון שבעת החלפת הטופס המקורי של קבלת התוצרת, שינו גם את מישקלה של התוצרת החקלאית.

הדק, ותוך ימים ספורים התגלו דברים מפתיעים. התברר כי קבוצה של שישה עובדים משמידה מדי-פעם טפסים של קב"ל מישלוחי ירקות ופירות. כאשר הוכח הדבר מעל לכל ספק, נבדקו שוב החש-בונות וטפסי-הקבלה, והתגלתה השיטה.

השיטה

וספיחה

ה ירקות המוכאים מסוגים לפי אי-כות, במיספרים שונים, למשל, ענבי-גיות המסומנות ב-10 הן המעולות ביותר, 20 זהו סוג פחות טוב. כל תוצרת חקלאית מסוגת, בעת ההטענה בשדה, על-ידי מסוג מוסמך של תנובה. סיווג זה אסור לשנות, אלא על-ידי המסוג הראשי של תנובה, שכן כל הורדת סוג פירושה הפחתת התמורה הכספית למגדל. עובדי-המחסן נהגו להשמיד מדי-פעם את טפסי-המישלוח המקורי הכולל את הסיווג, לר-שום במקומו טופס אחר ובו סיווג נמוך

גכנס יונה יוהן לעבודה כמנהל איזור תנובה בירושלים. מייד עם בואו הגיעו לאוזניו שמועות על אי-סדרים במחסן-הירקות של תנובה בירושלים. מחסן זה מרכז מדי-שנה מכירות ב-20 מיליון לירות ירושלים ויישובי הפרוזדור מובאת למחסן זה, מוצאת מכאן למכירה לתושבי תבירה. מזה חודשיים, סיפרו ליוהן, מסרבים מגדלי ירקות ופירות רבים להביא את תוצרתם לתנובה בירושלים, מעדיפים למ-סור אותה לכל גורם אחר. הסיבה? משהו לא בסדר עם החשבונות. הם מקבלים פחות ממה שהם צריכים לקבל, משום-מה. המגדלים לא יכלו להצביע על מימצא ממשי, אבל הרגישו שהופקים אותם, אחרי הכל, הם עוסקים בגידול ירקות, ולא ב-מעקב אחר תנובה, הקונה אותם.

כשהחל יוהן מרחח במחסן-הירקות שלו, ראה שהעניין אינו פשוט כלל. ראי-שית, העבודה בפריקת והעמסת ירקות ופירות מתנהלת גם ביום וגם בלילה. 14 עובדים במחסן, מהם עשרה ביום ואר-בעה בלילה, שאלות עקיפות של יוהן לא הובילו לדבר. בדיקות של הנהלת-החש-בונות לא גילו דבר. לא היו מעילות בקופה. סכומי-ההכנסה התאימו לכמות התוצרת שנמכרה. הכל נראה חלק, ובכל זאת, הריוגונים נמשכו ללא-הרהר.

החוקרים

הפרטיים גילו

אחרי שהמישטרה סירבה להיכנס ל-חקירה, פנתה תנובה למישרד-החקירות מודיעין אזרחי. זה קיבל מתנובה יד-הופ-שית לגבי האמצעים שינקוט. המישרד הציב כמה עובדים למעקב צמוד אחר מחסן-הירקות, הנמצא בגיבעתי-שאלו, בי-איזור התעשייה. העוקבים מצאו לעצמם נקודות-תצפית על גג המחסן הסיטונאי ששול המחסן של תנובה, צפו בעובדי-המחסן של תנובה משך ארבעה חודשים רצופים. בימים צפו במישקפות וצילמו ב-מצלמות מרחיקות-דאות, בלילות צפו ו-צילמו במצלמות הרואות בחושך. משך זמן רב לא גילו דבר עד שיום אחד, לאחר פיתוח סירטי-הצילום, התגלה פרט מעניין: אחד העובדים נראה משמיד טופס קבלת ירקות ממוש. העיקוב התי-

הרמפה במחסן "תנובה" בירושלים
מן היד אל הכיס

סוד כמוס

פרשייה זו נשמרת, משום-מה, בסוד. על-ידי הנהלת תנובה, רק לפני ימים אחדים הפגינו מגדלי-ירקות מאיזור ירו-שלים לפני בית תנובה, במחאה על העושה המתמיד במחסן-הירקות בירושלים. הם לא ידעו כי תנובה כבר שמה קץ לגניבות. לתנובה סיבות טובות להעלים את העניין, אם תודה כי נעשתה כאן גניבה שיטתית וממושכת מהכנסות המגדלים, היא עלולה להיתבע לפצות על הנוזקים ולהחזיר כספים שדלעת המגדלים נגנבו מהם. אחרי הכל, די אם גנבו מהם כעשרה אחוזים בלבד מהכנסתם, כדי להגיע לסכום של שני מיליון לירות בשנה. לגבי המגדלים, העמלים כל השנה כולה, הסיכוי לקבל חזרה מה שנגנב מהם, קוסם ביותר. תנובה עצמה נמצאת במצב קשה. לאחר שהמישטרה החליטה, משום-מה, כי הפרשה אינה מעניינת אותה, אם תיתבע על-ידי המגדלים להחזיר את הגניבות, נותרת לה רק אפשרות של הגשת תביעות אזרי-חיות מצידה נגד עובדי מחסן-הירקות, לגבות מהם מה שיתבעו ממנה המגדלים. עד כה אין המגדלים יודעים על הי-פרשה, עתה, עם פירוטמה, נפתחת לפניהם הדרך לקבל חזרה חלק מן ההכנסות הי-מגיעות להם, בצדק.